

ÅFJORD KOMMUNE

Øvre Årnes 7
7170 ÅFJORD

Deres ref.

Vår ref.
357/2019/5018/58/60/8KJVI

Dato
17.01.2019

5018/58/60 - søknad om dispensasjon - gang- og sykkelveg mellom Årnes og Frøneset, med bru over Norddalselva

Bakgrunn

Åfjord kommune ønsker å etablere gang- og sykkelveg mellom Årnes og Frøneset, inkludert bru over Norddalselva. Gang- og sykkelvegen vil knytte sentrum til etablert gang- og sykkelveg på Frønes-siden av Norddalselva med adkomstmulighet til friluftsområde ved Åsmundvatnet og eksisterende og fremtidige boligområder på Frøneset, ved Åsmundvatnet, Joenget og Monstad. Oversiktskart og situasjonskart går fram av vedlegg 1 og 2.

Trasé for planlagt gang- og sykkelveg berører arealer som, i tillegg til kommunens eget areal, tilhører Asgeir Frønes og Torunn Rømme Frønes, gnr. 57, bnr. 1. Det er innhentet fullmakt som gir Åfjord kommune rett til å fremme søknad om aktuelle tiltak, herunder dispensasjonssøknad, på eiendommen gnr. 57, bnr. 1, vedlegg 3.

Planlagt gang- og sykkelveg er tegnet inn med linjeformål «gang- og sykkelveg – bro» i kommunedelplan for Åfjord sentrum, se https://www.afjord.kommune.no/_f/p1/i57ce01b8-2964-48bc-8ece-3383af9ef2b8/kommunedelplan_aafjord_sentrum_2014-2025_plankart.pdf for plankart og https://www.afjord.kommune.no/_f/p1/ic5e7dc8c-d216-4f55-9546-0d5ae4c30056/kommunedelplan_aafjord_sentrum_2014-25_beskr_godkj_130514.pdf for planbeskrivelse og bestemmelser. § 2 i bestemmelsene til kommunedelplanen stiller krav om reguleringsplan før tiltak kan tillates. Norddalselva er et vernet vassdrag og det er lagt inn en båndleggingssone som omfatter selve arealet av Norddalselva som markerer dette. Det er ingen bestemmelser knyttet til hensynssonen i kommunedelplanen. All den tid gang- og sykkelveg, med bru, inngår i kommunedelplankartet, vurderes ikke en bru her å berøre den aktuelle båndleggingssonen såfremt brukonstruksjonen ikke berører selve elva eller elvebunnen.

Bestemmelsene til kommunedelplan for Åfjord sentrum § 1, sier at områdereguleringsplan for Årnes skal gjelde fullt ut. Det vil si at dersom det er motstrid mellom kommunedelplan og områdereguleringsplan, så er det områdereguleringsplanens om gjelder. Tiltaket det søkes dispensasjon for skal derfor vurderes etter områdereguleringsplan for Årnes på strekningen fra omtrent midt i Norddalselva til Årnes. Områdereguleringsplanen sier ingenting om gang- og sykkelveg mellom Frøneset og Årnes, heller ikke bru over Norddalselva.

I områdereguleringsplan for Årnes berører tiltaket det søkes dispensasjon for, følgende arealformål: naturområde i sjø og vassdrag (Norddalselva), naturområde i sjø og vassdrag med tilhørende strandsone (PF1), park (PA1) samt et areal med kombinert formål grønnstruktur og parkering (GP). For arealet som betegnes Norddalselva sier reguleringsbestemmelsene: *Området skal brukes til natur- og friluftsområde. Det tillates ingen tiltak i området med unntak av sikringstiltak mot erosjon, flom eller ras.*

Bestemmelsene til områdereguleringsplanen stiller krav til detaljregulering av arealene avsatt til park og til kombinertformål grønnstruktur og parkering før gjennomføring av større tiltak. Gang- og sykkelveg, med tilhørende bru, må helt klart anses som et større tiltak. Videre er det et krav i reguleringsbestemmelsene at områdene PA1, GP og PF1 skal reguleres og planlegges samlet. Reguleringsbestemmelsene stiller krav om samlet opparbeidelsesplan for de samme områdene. Slik plan skal utformes i samsvar med prinsippene i illustrasjonsplan som følger områdereguleringsplanen som vedlegg. Opparbeidelsesplan skal godkjennes av kommunen. Videre setter bestemmelsene til områdereguleringsplanen blant annet krav om:

Alle bygninger og anlegg skal ha god materialbruk og gis en utforming med god arkitektonisk kvalitet.

Terrengutforming skal skje mest mulig skånsomt. Unødvendig utsprenkning eller oppfylling skal unngås, og god massebalanse skal vektlegges.

Krav om undersøkelser og prosjektering beskrevet i geoteknisk vurdering for reguleringsplanen, «414653-RIG-RAP-001», skal følge søknader om tillatelse til tiltak. Alle tiltak innenfor planområdet, som krever tillatelse etter plan- og bygningsloven, skal kontrolleres og godkjennes av geotekniker.

Tiltaket

Tiltaket det søkes om omfatter gang- og sykkelveg fra eiendommen gnr. 58, bnr. 84 på Årnes til etablert gang- og sykkelveg/fortau som ligger inntil Frønesvegen, vest for Norddalselva. Tiltaket omfatter også bru over Norddalselva.

Selberg arkitekter har tidligere vært engasjert av Åfjord kommune for et mulighetsstudie for felles adkomster til Frøneset, vedlegg 4, 5 og 6. Som del av dette studiet inngikk også gang- og sykkelveg for adkomst mellom Årneset og Vassneset. Den delen av gang- og sykkelvegen det søkes om nå, er en naturlig forlengelse av etablert gang- og sykkelveg fra Frøneset til Vassneset. Bru plasseringen som er tegnet i mulighetsstudiet fra Selbekk arkitekter avviker noe fra plassering i kommunedelplan for Åfjord sentrum. Det er bruføring i henhold til kommunedelplanen det søkes om.

Gang- og sykkelvegen skal ha en bredde på 4,0 meter, hvorav 3,0 meter asfaltert og en skulder på 0,5 meter på hver side. Brua vil få en bredde på omlag 3,0 meter. Detaljene omkring bredde vil bli fastlagt gjennom detaljplanleggingen. Primært er det ønske om en smal bru, men det må tas hensyn til nødvendig bredde for brøyting og vedlikehold av brua. Total lengde av gang- og sykkelvegen blir om lag 150 meter, hvorav bruspenet er på om lag 60 meter. For å gi brua tilstrekkelig høyde med tanke på flom og isgang, vil det bli etablert fyllinger på hver side av elva til tilsvarende terrenghøyde nås. På østsiden av elva vil fyllingen berøre parkområdet. Sidene av fyllingen vil her få en slakk utforming for å gi mulighet for best mulig utnyttelse av parkområdet for øvrig.

Åfjord kommune har vært i kontakt med Plan arkitekter AS, som har utarbeidet to skisser til utforming av bru, henholdsvis med ett og to spenn, se vedlegg 7 og 8. Alternativet med ett

spenn velges for videre prosjektering da dette alternativet ikke berører elveløpet direkte, med de utfordringene det kan medføre. Illustrasjon av hvordan bru med ett spenn kan bli seende ut går fram av vedlegg 9.

Statens vegvesen kontaktet Åfjord kommune i november 2018 med spørsmål om kommunen ønsket å delta i et pilotprosjekt hvor Statens vegvesen i samarbeid med NTNU/SINTEF planlegger et FOU-prosjekt for bruk av lasersveising for produksjon av stålbruer.

Pilotprosjektet vil være en forløper til større bruprosjekter med bruk av denne teknikken, blant annet bruer på E39 på Vestlandet. Framdriften for pilotprosjektet er prosjektering første halvår av 2019, produksjon av bru andre halvår av 2019 og montasje i løpet av vinterhalvåret 2019/2020.

For kommunen vil det være økonomisk fordelaktig å delta i pilotprosjektet, da det vil gi oss muligheten til å etablere gang- og sykkelbru til en lavere kostnad. Det som gjenstår av avklaringer for at kommunen skal kunne delta i pilotprosjektet er hvorvidt det kan gis dispenseres fra plankrav og arealformål.

Dispensasjonssøknad

Det søkes på bakgrunn av ovennevnte om følgende:

- Dispensasjon fra plankrav i kommunedelplan for Åfjord sentrum for etablering av gang- og sykkelveg fra etablert gang- og sykkelveg på Frøneset til Årneset, inkludert bru over Norddalselva, samt mindre omlegging av kommunal veg og gang- og sykkelveg på vestsiden av elva for etablering av brukar med tilstrekkelig høyde.
- Dispensasjon fra arealformålene park (PA1) og naturområde i sjø og vassdrag med tilhørende strandsone (PF1 og Norddalselva) i områdereguleringsplan for Årnes, for etablering av gang- og sykkelveg, inkludert bru over Norddalselva.
- Dispensasjon fra plankrav knyttet til arealformålene park (PA1) og naturområde i sjø og vassdrag med tilhørende strandsone (PF1 og Norddalselva) i områdereguleringsplan for Årnes, for etablering av gang- og sykkelveg, inkludert bru over Norddalselva.

Begrunnelse for dispensasjonssøknaden

Grunnforhold

NVE har erosjonssikret cirka 250 meter av Norddalselva oppstrøms omsøkt plassering av gang- og sykkelbrua se vedlegg 10 og 11. Arbeidet med erosjonssikring ble ferdigstilt høsten 2018. NVE sitt arbeid er gjennomføring av lenge planlagte tiltak for å erosjonssikre deler av Norddalselva som har en del kvikkleiresoner langs elveløpet.

Samtidig, altså i 2017, engasjerte Åfjord kommune Multiconsult for å gjennomføre grunnundersøkelser i Norddalselva med tanke på en fremtidig bru, se vedlegg 12 og 13. Tidligere grunnundersøkelser har avgrenset kvikkleiresonen «Årnes», som ligger i nærområdet. Kvikkleirelaget anses å være mektigs under selve elvebunnen med avtagende mektighet østover. Prøvegraving har påvist sensitive masser på Frønes-siden. I notatet «Geoteknisk vurdering av mulige fundamentløsninger» tilrår Multiconsult ramma stålørspeler som fundamenteringsalternativ. Multiconsult presiserer likevel at faktiske laster og valg av konstruktive løsninger vil bli avgjørende for valg av peletype, peleantall og pelelengder. På bakgrunn av notatet fra Multiconsult vurderer søker det som tilstrekkelig dokumentert at det er mulig å fundamenterer en gang- og sykkelbru på dette stedet, for vurdering av dispensasjonssøknaden. Ytterligere detaljprosjektering vedrørende geotekniske forhold vil bli gjennomført i arbeidet som leder fram til selve søknaden om tiltaket.

Flom og isgang

NVE har uttalt seg til planene. Ved valg av bru med ett spenn vil ikke flomsituasjonen oppstrøms brua bli påvirket. Brukarene på land må erosjonssikres dersom de kommer i kontakt med elva. Ved valg av bru med to spenn og øy og pilar midt i elva vil flomvannstanden påvirkes oppstrøms brua. For å beregne størrelsen på effekten kreves at det gjennomføres en vannlinjeberegning. Ved midlertidige fyllinger i elveløpet må det etableres en beredskap for flomsituasjonen i vassdraget. For øvrig bes tiltakshaver om å forholde seg til føringer og anbefalinger gitt av Multiconsult.

Med en høyde på 3,5 meter opp til underkant bru, tas det høyde for at brua skal tåle en 200-årsflom.

Naturmangfold

Norddalselva er vernet gjennom verneplan I for vassdrag. En bru med ett spenn vil ikke berøre selve elveløpet permanent, kun i anleggsperioden.

Norddalselva er lakseførende og regnes for en god smålaks-elv. Stordalselva og Norddalselva Lakseforvaltning har uttalt seg til bruprojektet. Av hensyn til laksen bør anleggsperiode som berører elveløpet legges utenfor tidsrommet april-juli. Øy, med beplantning, for pilar midt i elva må være høy for at vegetasjon ikke skal bli ødelagt ved flom og isgang. Dette vil gi en øy med stor bredde i bunnen. Lakseforvaltningen anbefaler trebru med god lyssetting.

Det vil i anleggsperioden bli tatt hensyn sånn at tiltak som berører elveløpet legges til tider på året som ikke påvirker gytevandring og smoltvandring i vesentlig grad.

I forbindelse med sikringstiltak mot kvikkleireskred i Norddalselva har NVE, som en del av tiltaksplanen, gjort en vurdering av naturmangfoldet i det aktuelle området. De vurderinger som er gjort i den saken må også kunne legges til grunn for vurderingen av naturmangfold i denne sak. I tillegg er det foretatt egne søk i naturbase og artskart. Det er ikke registrert verken utvalgte eller viktige naturtyper eller viktige områder for rødlistearter innenfor området som blir berørt av tiltaket.

Landbruk

Tiltaket vil ikke berøre landbruksinteresser.

Landskap

Brua blir liggende sentrumsnært og vil få en betydelig høyde. Årnes-området er de senere årene utviklet på en god og tiltalende måte hvor arkitektoniske kvaliteter har vært rådende. Dette er et tema som vil bli vektlagt i videre detaljprosjektering av brua, sånn at den vil tilpasses det landskapet og miljøet den blir en del av.

Kulturminner

Tiltaket berører ingen kjente, fredete kulturminner.

Friluftsliv og folkehelse

Tiltaket vil være positivt med tanke på friluftsliv og folkehelse da det knytter Årnesområdet til friluftsområdene ved Åsmundvatnet.

Støy

Det vil ikke være støyproblematikk knyttet til tiltaket etter at der er ferdigstilt. Beskyttelse mot støy i anleggsfasen vil bli ivarettatt i henhold til bestemmelsene til områderegulering for Årnes.

Medvirkning

En reguleringsplanprosess med tilhørende offentlig ettersyn ville gitt større mulighet for medvirkning. Dette søkes kompensert gjennom en utvidet nabovarsling av

dispensasjonssøknaden. Det kan også nevnes at brua inngår i kommunedelplan for Åfjord sentrum, en juridisk bindende plan som i sin tid var gjenstand for offentlig ettersyn.

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel har følgende som en av sine målsettinger:

Tettstedet skal ha sammenhengende gang/sykel- og turvegnett. Det betyr at det skal være et vegnett som forbinder boliger, arbeidsplasser, sørvis og nære friområder og at dette er knyttet sammen med turvegnettet. Ved å få gode sammenhengende gangforbindelser bør unødvendig biltrafikk reduseres og gi et positivt bidrag til fysisk aktivitet. Dette vil gi en ny kvalitet i kommunesenteret.

Parkområdet (PA1)

Det er planer om utvikling av et parkområde på Tangen, arealet som ligger i umiddelbar nærhet til brufoten på østsiden av Norddalselva. Dette området vil bli detaljregulert i nær framtid. Det vil være sann at landingen av gang- og sykkelbru her, med fylling for å oppnå tilstrekkelig høyde på brua, og tilknytning til eksisterende infrastruktur uansett vil legge premissene for utviklingen av parkområdet for øvrig. Etter søkers oppfatning vil ikke etablering av gang- og sykkelbrua nå være til hinder for en kommende god utvikling og detaljregulering av hele parkområdet på Tangen. Her kan nevnes at Åfjord kommune har fått innvilget kr. 4 millioner i spillemidler for gjennomføring av aktivitetsarenaer på Tangen, se vedlegg 14.

Samlet vurdering

Som nevnt ovenfor er Åfjord kommune invitert av Statens vegvesen til å delta i et pilotprosjekt for utprøving av ny produksjonsmetode for stålbruer. Dette er av stor interesse for kommunen, ikke minst når det gjelder totalkostnad for bruprosjektet.

Søker er av den oppfatning at saken er tilstrekkelig opplyst og at etablering av gang- og sykkelvegen, inkludert bru over Norddalselva, kan skje på en betryggende måte og at regulering av området ikke vil gi et vesentlig bedre grunnlag for de vurderingene som må gjøres og de ulike forholdene som skal vektas mot hverandre. Manglende medvirkningsmuligheter, som en planprosess med offentlig ettersyn ville ivaretatt, er langt på veg kompensert med utvidet nabovarsling.

Etter søkers vurdering tilsidesettes ikke formålsparagrafen i plan- og bygningsloven i vesentlig grad ved en dispensasjon som omsøkt. De bestemmelser det søkes dispensasjon fra blir for så vidt tilsidesatt gjennom en dispensasjon, men ut fra søkers vurdering ikke i vesentlig grad. Videre vil søker hevde at fordelene med tiltaket, og at det blir gitt dispensasjon som omsøkt, ut fra en helhetsvurdering, må anses å være klart større enn ulempene.

Med hilsen

Lars Helge Kolmannskog
sektorsjef

Kjell Vingen
arealplanlegger

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg

1. Oversiktskart
2. Situasjonsskart
3. Erklæring fra Frønes
4. Mulighetsstudie
5. Mulighetsstudie – kart
6. Mulighetsstudie – flyfoto
7. Tegning – bru med ett spenn
8. Tegning – bru med to spenn
9. Illustrasjon – bru med ett spenn
10. Kart – erosjonssikring
11. Erosjonssikring av Norddalselva – beskrivelse
12. Geoteknisk datarapport
13. Geoteknisk vurdering av mulige fundamentløsninger
14. Tilskudd til nyskapende aktivitetsarenaer